

her fra Rigsdagens Side har behandlet Kirken paa den Maade, som man gjorde, baade da man ødelagde Præsternes Tjender, og da man bortsolgte Embedsjorden.

En anden Grund, jeg maa gøre opmærksom paa, er den, at der ved Gymnasieordningen i 1903 kun blev meget faa Skoler, som overhovedet er i Stand til at give de unge den Uddannelse, som er en nødvendig Forudsætning for det teologiske Studium. Det er ganske klart, at der som Følge af denne Ordning maatte komme Teologmangel nu. Der blev før raabt til mig: Det er altsaa Præstelønningerne o. s. v., der spiller en Rolle, men alle her ved sikkert, at de økonomiske Kaar, Præsterne gaar ind til, sandelig ikke er saadanne, at man behøver at misunde dem. Ikke desto mindre viser det sig i Praksis, at Antallet af dem, der aarligt gennemgaar det ekstra Kursus i Græsk, som har maattet oprettes paa Grund af de uheldige Skoleforhold, er saa stort, at det er større end Tilgangen til hele det filosofiske Fakultet. Det forekommer mig ganske klart, at her har vi en af Hovedgrundene til Teologmangelen, og det vilde derfor være ønskeligt, om den højtærede Kirkeminister, hvis han virkelig vil gøre noget for at afhjælpe Præstemangelen, paavirkede sin Kollega Undervisningsministeren til at indføre den klassisk-sproglige Retning ved nogle flere Skoler. I øvrigt burde Præstekaldene indrettes saaledes, at der virkelig blev givet en sømmelig Anciennetetsberegning.

Jeg skal indrømme, at man tillige kan gaa den Vej at slaa Embeder sammen, thi der er utvivlsomt forskellige Steder i Landet, som kunde nøjes med færre Præster. I Frankrig, hvor der har været ganske anderledes Nødsforhold end her, hvor man under Krigen havde meget vanskeligt ved at holde de evangeliske Kirker betjent, fordi man ikke havde Raad og heller ikke Materiale til at betjene dem, anskaffede man Cykler og Motorvogne til Præsterne, og jeg er ganske overbevist om, at hvis der til Embederne stod saadanne, om jeg saa maa sige, moderne Befordringsmidler til Raadighed, kunde en Præst betjene en større Kreds, end man er vant til herhjemme.

Men hvad enten man nu mener, at det foreliggende Lovforslag peger paa Veje, der vil hjælpe os ud over Præstemangelen, eller ikke, maa jeg sige, at i den Form, hvori det foreligger fra Ministerens Side, er det ikke tilfredsstillende. Der er adskillige Enkeltheder, som det vil være rimeligt at drøfte i det Udvalg, som

sikkert vil blive nedsat, men der er dog ogsaa enkelte Ting, jeg maa nævne her. Allerede det første Afsnit i Lovforslaget har ikke en ganske tilfredsstillende Form. Der staar her: „Personer, der har aflagt teologisk Embedsprøve“. Jeg kunde ønske dette ombyttet med Udtrykket: „mandlige teologiske Kandidater“. Man kan vel med nogen god Villie forstaa den følgende Relativsætning: „og som derved har erhvervet Adgang til Embeder som Præster“ som en Indskrænkning af Hovedsætningen, saaledes at det altsaa kun er Mænd, der virkelig faar Adgang til Embeder, men man kan jo ikke være sikker paa, hvilken Fortolkning der vil blive gjort gældende — jeg er ikke altid enig i den højtærede Kirkeministers Fortolkninger —, og desuden er det sikreste og klareste dog altid det bedste. Hvorfor skal man opvække Haab hos de kvindelige Kandidater, naar det dog vil vise sig at være et forfængeligt Haab? Jeg synes ikke, der er nogen Grund til i denne Forbindelse at bringe dette Spørgsmaal ind, og derfor kunde jeg ønske en bedre Form paa dette Stykke. Det er imidlertid mindre væsentligt, da jeg antager, at Ministeren vil erklære, at det ikke er Meningen at smugle kvindelige teologiske Kandidater ind her; men meget uheldigt er det, at Lovforslaget ikke kræver fuld Hjemmevanthed i det danske Sprog af alle de i Stykke 1 nævnte og Kendskab til dansk Aandsliv og dansk Menighedsliv af de allerede præsteviede. Stykket medtager, som det vil ses, Personer, der har aflagt teologisk Embedsprøve ved Universiteter, Undervisningsanstalter for Præster eller Eksamenskommissioner udenfor Riget, og dertil maa man saa ogsaa henregne Folk, der har faaet deres Uddannelse i Amerika. Der findes en Række evangelisk-lutherske Præsteskoler i Amerika, og Uddannelse i dem giver Adgang til at blive Præster i den evangelisk-lutherske Kirke i Nordamerika. Derved kommer der en mærkelig Modsigelse mellem Stykke 1 og Stykke 3, der særlig handler om dansk-amerikanske Præster. En dansk-amerikansk Præst skal efter Stykke 3 for at komme i Betragtning herhjemme have virket mindst 5 Aar i en dansk Menighed derovre. Tænker man sig nu en Mand, der har taget Eksamen ved et tysk eller engelsk luthersk Seminar i Nordamerika — der er en Mængde saadanne dér —, og han af en eller anden Grund kan tale Dansk, er han ifølge 1ste Stykke berettiget til uden videre at komme i Betragtning ved Ansættelse i